

PERUSTIETOA PELLOSTA

Pello on suomalainen kunta Lapissa, Ruotsin rajan lähellä. Tornionjoki on rajajoki, jonka varrella kunnan keskusta sijaitsee. Pellossa asuu noin 3 300 asukasta. Lähin Pelloa sijaitseva kaupunki on Rovaniemi noin 100 kilometrin päässä. Rovaniemen lisäksi Pellon naapurikuntia ovat Kolari ja Ylitornio, sekä Ruotsin puolella Pajala ja Övertorneå.

KAUPAT

Pellossa on kolme ruokakauppaa: S-Market ja kaksi K-marketia. Niissä myydään elintarvikkeita, pesuaineita, hygieniatuotteita, kosmetiikkaa, lehtiä ja muita päivittäin käytettäviä kulutustavaroita. Nämä kaupat ovat avoinna joka päivä. Aukioloajat ovat:

S-Market

Ma-la 7-21

Su 9-21

K-Market Kunnantie

Ma-pe 7-21

La 8-21

Su 11-21

K-Market Yliranta

Ma-la 8-21

Su 11-21

Pellon keskustassa on myös rautakauppa **Rautixet**, jossa on myös monipuolinen valikoima kodin tarvikkeita.

Rautixet on avoinna:

Ma-pe 9-17

La 10-14

Su suljettu

Pellossa palvelee myös kirpputori **Mellan Puoti**, joka on avoinna 30.5.2022 alkaen:

Ma-pe 10-17

La 11-16

Su suljettu

Hyvä tietää:

Monista ruokakaupasta ostetuista juomapulloista ja -tölkeistä saa panttimaksun (yleensä 0,10-0,40 €/pullo), kun tyhjän pullon palauttaa kaupan pullonpalautusautomaattiin. Automaatti tulostaa kuitin, jonka asiakas vie kassalle ja sitten hän saa rahan.

Jos elintarvikkeen parasta ennen-päiväys tai viimeinen käyttöpäivä lähestyy, kauppa voi myydä sen alennushintaan. Usein alennus on -30 %. Tällaisen tuotteen tunnistaa keltaisesta tai punaisesta tarrasta, jossa lukee -30 %. S-market myy tällaisia tuotteita 60 %:n alennuksella iltaisin kello 20-21.

"Parasta ennen" -merkinnällä tarkoitetaan vähimmäissäilyvyysaikaa, johon saakka elintarvike ainakin säilyttää sille tyypilliset ominaisuudet. Yleensä elintarvike on käyttökelpoinen vielä parasta ennen -päiväyksen jälkeenkin.

"Viimeinen käyttöpäivä" tai "viimeinen käyttöajankohta" -merkintä sen sijaan on nimensä mukaisesti päivä, jolloin valmistaja on tarkoittanut tuotteen viimeistään käytettäväksi. "Viimeinen käyttöpäivä" merkitään hyvin herkästi pilaantuviin tuotteisiin, jotka jo lyhyen säilytyksen jälkeen saattavat aiheuttaa terveysvaaran.

RUOKAPAIKAT

Ravintola Pellonhovi

Pellonhovin keittiö on avoinna arkisin (ma-pe) klo. 11.00-15.00. Pellonhovi on lounasravintola. Lounas on päiväsaikaan, noin keskipäivällä syötävä lämmin ateria, johon sisältyy salaattia ja leipää. Usein lounaan päätteeksi juodaan kahvia.

Kahvila-ravintola Shell Joppari

Jopparissa on tarjolla noutopöytä ja pizzoja. Joppari on avoinna:

Ma-pe 7-20

La 7-21

Su 9-20

Kahvila-ravintola Granni

Granni sijaitsee kauppakeskus Vihreällä Pysäkillä n. 5 km keskustasta pohjoiseen. Grannissa on tarjolla lounasta noutopöydästä, pizzeriaa, a la carte -annoksia sekä grilliannoksia. Granni on avoinna:

Ma-la 10-17

Su 11-17

Pörröporo

Matkamuistomyymälä Pörröporossa Juoksengin kylässä tarjotaan lohikeittoa tuoreen rieskan kera. Paikassa toimii myös kahvila. Pörröporo on avoinna:

Ma-pe 9:30-16:00

La 8:30-16:00

Pellon pizzeria kebab

Tarjolla on pizzoja, kebabannoksia, salaatteja ja hampurilaisia. Ravintola on avoinna:

Ma-la 10:30-21:30

Su 12:00-21:30

Janin Grilli

Tarjolla on grilliruokaa. Janin Grilli on avoinna:

Ma 11-23

Ti suljettu

Ke-to 11-23
Pe-la 11-24
Su 11-22

NÄHTÄVYYDET

Eeron patsas

Patsas esittää olympiavoittaja, hiihtäjä Eero Mäntyrantaa. Mäntyranta oli kotoisin Pellosta. Patsas sijaitsee Eeron puistossa Pellon keskustassa.

Maupertuisin muistomerkki

Muistomerkki on metsässä Pellon Kittisvaarassa, keskustasta n. 5 km pohjoiseen. Muistomerkki perustettiin ranskalaisen tiedemiehen Pierre Louis Maupertuisin kunniaksi. Maupertuis tutki maapallon muotoja 1700-luvulla. Kittisvaara oli tutkimuksen pohjoisin mittauspiste.

Timo K. Mukan reliefi kirjastolla

Timo K. Mukka oli Pellosta kotoisin oleva kirjailija, josta on tehty kuvaileva reliefi. Se on esillä kirjaston ulkoseinässä.

Kattilakoski Tornionjoen varrella

Kattilakoski on Tornion Kukkolankosken lisäksi Tornionjoen kauneimpia koskia. Kattilakoski sijaitsee Napapiirin vieressä Pellon eteläosassa Ylitornion kunnan rajalla.

Napapiiri

Pohjoinen napapiiri on olennainen osa Pelloa ja se kulkee Juoksengin kylän halki n. 30 km Pellon kirkonkylältä etelään. Napapiiri määritellään kohdaksi, jossa aurinko ei talvella nouse tai kesällä laske, vähintään yhden vuorokauden aikana. Täten ympäri maailmaa ihmisiä kiehtova ”keskiyön aurinko” liittyy myös napapiiriin.

Näköalapolku Eeron polku

Eeron Polku tarjoaa huikeat maisemat Pellon ”suurten järvien” alueelle. Eeron Polku on olympiavoittaja, hiihtäjä Eero Mäntyrannan elämänvaiheista kertova luontopolku Pallistajavaarassa. Polun näkötorjissa esitellään myös alueet, joilla ranskalainen Maupertuisin astemittausretkikunta kävi vuosina 1736-37. Polku on merkitty nuolimerkeillä.

Eeron Polku sijaitsee kantatie 83:n varrella noin 25 km Pellon keskustasta Rovaniemelle. Auton voi parkkeerata vaivattomasti kantatie 83:n varrelle selkeästi merkatulle parkkipaikalle.

Eeron Polun huipulle pääset helposti patikoimalla reilun kilometrin, kokonaisuudessa polku on siis noin vajaat 2 km pitkä. Erityisesti polun huipulta aukeavat matkailijalle ainutlaatuiset lappilaiset maisemat. Eeron polku onkin näin erittäin suosittu maisemien valokuvauspaikka.

Oranki Art –ympäristötaidenäyttely

OrankiArt on uudistuva, useiden taiteilijoiden yhteistyönä toteuttama ympäristötaidenäyttely. Näyttelyn sijaintipaikka on metsäisellä harjulla lähellä Orajärven kylää n. 25 km Pellon keskustasta pohjoiseen. Tule virkistymään ja laajenna käsitystäsi taiteesta keskellä kaunista metsämaisemaa!

OrankiArt tapahtuma koostuu OrankiArt ympäristötaidenäyttelystä ja kesäkuun puolen välin tienoilla alkavasta työpajasta, jonka puitteissa taiteilijat toteuttavat taideteoksensa näyttelyyn.

Noin 150 taiteilijaa yli 40 maasta on jättänyt viimeisen parinkymmenen vuoden aikana jälkensä metsään. Osa taideteoksista on muuttunut takaisin luonnoksi ja antanut tilaa uusille.

Valkeajärven uimaranta Ritavalkealla

Kirkasvetinen Valkeajärvi sijaitsee noin 9 km Pellon keskustasta itään, keskellä Ritavaaran kehittyvää matkailukeskusta. Uimaranta sopii hyvin lapsille ja uimaan opetteleville, sillä ranta on matala. Talvella Valkeajärvi sopii loistavasti mm. pilkkimiseen.

Ritavalkealta voi vuokrata mm. kajakkeja, kelluntadonitseja, SUP-lautoja ja sähkö/luomufatmaastopyöriä.

Lisää Pellon nähtävyyksiä ja käyntikohteita löydät osoitteesta www.travelpello.fi. Sivuilla on tietoa useilla eri kielillä.

HIIHTOLADUT

Pellon kunnan alueelta löytyy lähes 200 km koneellisesti hoidettua latuverkostoa, joista osa on myös valaistu. Koska Pellossa maasto on vaihtelevaa, ovat vaarat ja laaksot pinnanmuodoiltaan ihanteellisia esimerkiksi murtomaahiihdolle. Pellossa viihtyvät niin vaativat kunto- kuin sunnuntaihiittäjät, koska laajan latuverkoston varrelta löytyy jokaiseen hiihtotaitoon sopivat reittikokonaisuudet.

Pellossa on myös Ritavalkean talviurheilukeskus, jonka reitistöt saavat hiihdettävän lumipeitteen selvästi aiemmin kuin alueen muu latuverkosto. Latureitistöt tarjoavat ensilumen hiihtäjille hyvän vaihtoehdon luonnonlumessa hiihtämiseen.

Hoidettuja maastohiihtolatuja löytyy Pellon keskustan lähetyviltä Kylävaarasta ja Kittisvaarasta. Helppo hiihtolatu on Tornionjoen jäällä keskustan tuntumassa Kyläsaaren kiertävä latu, joka kulkee osittain Ruotsin puolella.

Pellon pohjoispuolella on Jokivartisten monipuolinen ja laaja latureitistö, joka kiertelee kaikkien Pellon pohjoispuolen kylien kautta (Teikosuvanto, Naamijoki, Jarhoinen, Tervaoja, Oranki, Orajärvi). Reitistön varteen on rakennettu laavuja, kotia ja levähdyspaikkoja.

KALASTUS

Pello on lohien valtakunta ja virallinen Suomen kalastuspääkaupunki. Tornionjoki on noussut Suomen suurimmaksi lohijoeksi Tenojoen ohi. Joka kesä Tornionjokeen nousee kymmeniä tuhansia lohia.

Lohen kalastus veneellä soutaen on perinteinen, ja edelleen suosituin kalastusmuoto, mutta Pellostä löytyy myös erinomaisia paikkoja rannalta kalastamiseen. Lisäksi Pellon kunnan lukuisat järvet tarjoavat oivan vastapainon jokikalastukselle.

MEÄN OPISTO

Meän Opisto on Pellossa toimiva kansalaisopisto. Kansalaisopistossa ei suoriteta tutkintoja, vaan opinnot perustuvat elinikäisen oppimisen periaatteeseen sekä ihmisen omaan haluun oppia ja kehittyä. Opetukseen voi osallistua kuka tahansa iästä ja koulutustaustasta riippumatta. Opiston kurssit antavat hyviä harrastusmahdollisuuksia: tarjolla on esimerkiksi erilaisia liikuntamuotoja, käsitöitä, laulamista, soittamista ja kieliopintoja.

KIRJASTO

Pellossa toimii yleinen kirjasto. Kirjasto on avoinna arkisin ja suljettu viikonloppuisin. Kirjoja, lehtiä, elokuvia ja muuta kirjaston aineistoa pääsee lainaamaan kirjastokortilla. Kirjastokortin saa kirjastosta ilmaiseksi, kun esittää henkilöllisyystodistuksen. Kirjastossa voi myös esimerkiksi käyttää tietokoneita ja tulostaa.

ASUMINEN

YLEISIÄ TALON TAPOJA, KUN ASUT KERROS- TAI RIVITALOSSA

Kerros- ja rivitaloissa on järjestyssäännöt, jotka ovat suositus siitä, miten talossa eletään. Järjestyssäännöt helpottavat naapurien kanssa toimeen tulemistä. Järjestyssäännöt voivat vaihdella talojen välillä.

Saunavuorot

Kerrostalossa voi olla saunatilat, joita kaikki talon asukkaat saavat käyttää. Asukkaiden kesken sovitaan saunavuorot, jolloin jokainen halukas pääsee saunomaan esim. kerran viikossa.

Yörauha

Asukkaiden yörauhaa häiritsevä toiminta on kielletty asunnoissa yöaikaan, yleensä klo 22 – 7. Ethän aiheuta toisia asukkaita häiritsevää meteliä päivälläkään.

Pesutupa

Kerrostalossa voi olla pesutupa, jossa on pyykkikone, kuivausrumpu ja pyykinkuivaustilat. Jos omassa asunnossa ei ole pyykkikonetta, pyykki pestään pesutuvassa. Pesutuvan käyttövuoro merkitään etukäteen pesutuvassa pidettävään kalenteriin.

WC:n käyttö

Vaikka öisin noudatetaan yörauhaa, WC:ssä saa käydä mihin tahansa vuorokaudenaikaan. Viemäreihin ei saa laittaa jätteitä, jotka saattavat tukkia tai vaurioittaa niitä.

Vedenjuonti

Suomalaista hanavettä on turvallista juoda sekä käyttää ruuanlaittoon ja peseytymiseen. Jos hanavesi on oudon väristä tai pahanmakuista, yleensä auttaa, että antaa veden tulla hanasta vähän aikaa, ja vasta sitten ottaa sitä juotavaksi. Jos veden juoksutuksesta ei ole apua, tai on tilanne, että hanasta ei tule kuumaa vettä, ota yhteyttä isännöitsijään tai kiinteistöhuoltoon.

Jätteiden kierrätys

Kotitalouksissa syntyvästä jätteestä kierrätetään lasi, metalli, muovi, kartonki, paperi sekä usein myös biojäte. Ethän siis laita kaikkia roskia sekajäteroskikseen. Talon pihalla on roskakatos, jossa on omat roska-astiat sekajätteen lisäksi muille jätteille. Ole erityisen tarkka vaarallisen jätteen kanssa. Se on toimitettava sille tarkoitettuun erilliskeräykseen. Vaarallista jätettä on esimerkiksi energiansäästölamput, elohopeaa sisältävät kuumemittarit, akut ja määrät maalit.

HENKILÖTUNNUS

Henkilötunnus on yksilöimiskeino, joka yksilöi kansalaiset vielä tarkemmin kuin nimi. Täysin samannimisiä ihmisiä on, mutta ei kahta, joilla olisi täysin sama henkilötunnus. Henkilötunnus on tarkoitettu pysyväksi.

Henkilötunnusta käytetään henkilöiden yksilöintiin eri viranomaisten rekistereissä ja tietojärjestelmissä sekä näiden välisessä tietoliikenteessä. Joissakin tilanteissa myös yksityisen sektorin toimijat, kuten pankit, vakuutusyhtiöt ja yksityiset terveyspalveluntarjoajat, voivat tarvita henkilötunnusta varmistaakseen, että tietoja rekisteröidään juuri oikealle henkilölle. Usein asioiden hoito onnistuu pelkällä nimelläkin.

Henkilötunnusta tarvitaan esimerkiksi eläkkeiden ja muiden kansalaisille tarjottavien etuuksien hakemisessa. Myös palkkoja ja palkkioita maksettaessa sitä tarvitaan, jotta rahat menisivät oikeille henkilöille.

Henkilötunnuksen huolellinen käyttö vähentää rekistereiden virhemahdollisuuksia ja lisää näin osaltaan yksilön tietosuojaa. Tunnusta ei kuitenkaan tarvita aina.

Henkilötunnus annetaan henkilölle, joka on rekisteröity Suomen väestötietojärjestelmään.

Ulkomailta Suomeen muuttava ulkomaan kansalainen saa henkilötunnuksen, kun hänet on oleskeluluvan myöntämisen yhteydessä tai omasta pyynnöstään rekisteröity väestötietojärjestelmään.

TÄRKEITÄ PUHELINNUMEROITA

Yleinen hätänumero 112 (paloilmoitus, poliisi, ambulanssi)

Myrkytystietokeskus 0800 147 111

Ajanvaraus lääkäriin Pellon terveyskeskukseen:

Ma-ti 8-16
Ke 9-16
To-pe 8-16
La 10-14

040 713 2771

Ilta- ja yöpäivystys

Ennen päivystykseen hakeutumista, soita päivystävälle hoitajalle puh. 040 713 2771 saadaksesi tilanteen arvion ja toimintaohjeet. Tähän numeroon vastataan ympäri vuorokauden. Virka-aikana voit myös käydä omassa terveystieteiden keskuksessa.

Muina aikoina päivystys on Lapin keskussairaalassa puh. 016 322 4800

Kiireellinen hammashoito

Arkipäivisin virka-aikana hammashoitolan puhelinnumero 040 713 2736.

Lauantaisin, sunnuntaisin ja arkipäivinä päivystys järjestetään Lapin läänin kuntien yhteistyönä terveystieteiden keskuksissa klo 10–12. Kiireelliseen päivystykseen saa yhteyden soittamalla puhelinnumeroon 010 633 8330 klo 9.30–10.30 välisenä aikana. Päivystysaikana hoitoa annetaan vain kiireellistä ensiapua tarvitseville.

Virka-ajan ja viikonloppuhammaslääkäripäivystyksen ulkopuolella kiireellisissä ensiaputapauksissa ota yhteys terveystieteiden keskuksen päivystykseen puh. 040 713 2771.

Sosiaalipäivystys

Virka-aikaan klo 8-16 kiireellisissä sosiaalityön asioissa tavoitat aina työntekijän puhelinnumerosta 040 652 6618.

Virka-ajan ulkopuolella klo 16 jälkeen sosiaalipäivystys puh. 040 726 6965. Virka-ajan ulkopuolinen sosiaalipäivystys on tarkoitettu lasten ja aikuisten kiireelliseen avuntarpeeseen (esim. lastensuojelullinen hätä, aikuinen tai vanhus heitteillä).

Mikäli numero ei vastaa, soittakaa hätäkeskukseen 112.

Rikosuhripäivystys 116 006 (ma-pe 9-20)

Autoliiton tiepalvelu 0200-8080 (vastatun puhelun hinta 1,93 €/min + mpm tai pvm)

Kiinteistö Oy Pellon Vuokra-asunnot, asuntojen vuokraus, isännöitsijä Aila Karakko 040 689 6515

Eläinlääkäri Elisa Erkheikki 040 481 4039 (ma-pe 8-15)

Pellon apteekki 0400 531 164

Pellon taksiasema 016 515 555

KELA

Kun tulet ulkomailta Suomeen, oikeutesi Kelan etuuksiin ratkaistaan sen perusteella, kuinka pitkään aiot olla Suomessa, mistä maasta tulet ja mikä on Suomessa olosi syy. Suomeen vakinaisesti tulevilla on yleensä oikeus Suomen sosiaaliturvaan ja Kelan maksamiin etuuksiin. Tilannettasi tarkastellaan kokonaisuutena.

Jos olet Suomessa tilapäisesti, sinulla ei yleensä ole oikeutta Kelan etuuksiin. Tilapäisesti Suomessa oleskelevalla saattaa olla oikeus sairaanhoitoon ja sairaanhoitokorvauksiin.

Voit saada etuuksia, vaikka työskentelisit Suomessa tilapäisesti. Jos työskentelet Suomessa, voit hakea ja saada monia Kelan etuuksia. Jos olet muun kuin EU- tai Eta-maan tai Sveitsin kansalainen, tarvitset oleskeluluvan.

Suomen sosiaaliturvaan voi olla oikeus vakinaisen asumisen tai työskentelyn perusteella. Voit tulla Suomeen hakemaan töitä. Pelkän työn hakemisen perusteella et kuitenkaan voi saada Kelan etuuksia. Jos saat töitä, sinulla voi olla oikeus Kelan etuuksiin. Muista ilmoittaa lähtömaasi työvoimaviranomaisille, että sait työpaikan Suomesta.

Jos muutat Suomessa vakinaisesti asuvan perheenjäsenesi luokse, sinulla on oikeus Suomen sosiaaliturvaan.

Jos olet muuttanut Suomeen etkä ole aiemmin hakenut etuuksia tai Kela-korttia, tee etuus- tai Kela-korttihakemuksen lisäksi ilmoitus Suomeen muutosta. Jokaisen 18 vuotta täyttäneen perheenjäsenen on tehtävä ilmoitus erikseen. Alaikäiset lapset merkitään vanhemman hakemukseen.

Oikeus sosiaaliturvaan tarkoittaa oikeutta etuuksiin. Jos sinulla on oikeus Suomen sosiaaliturvaan Suomessa asumisen tai työskentelyn perusteella, voit saada Kelan etuuksia. Suomessa maksettavia etuuksia ovat esimerkiksi yleinen asumistuki, sairauspäiväraha ja lapsilisä.

TE-TOIMISTO

Työnhakijaksi ilmoittautuminen

Ukrainasta sotaa paenneilla on oikeus tehdä Suomessa töitä. Tähän saat rekisteröinnin yhteydessä poliisin tai rajaviranomaisen tuottaman todistuksen.

Työnhakijaksi TE-toimistoon voit ilmoittautua sen jälkeen kun, olet saanut päätöksen oleskeluluvasta.

Lomakkeen sekä tietoa ukrainaksi löydät täältä: <https://toimistot.te-palvelut.fi/ukraina/tyonhakijaksi-ilmoittautuminen-ja-tyonhaku-suomessa>

Täytä verkkolomake ja lähetä se sähköisesti TE toimistoon. Sen jälkeen TE toimistosta otetaan sinuun yhteyttä. Työnhakijaksi ilmoittautumisen kautta työnantajat voivat löytää sinut ja sinä töitä.

Ennen oleskeluluvan saamista ja työnhakijaksi ilmoittautumista, TE-toimistosta saa neuvoja ja apuja yleisesti työnhakuun, ammatinvalintaan sekä koulutuksiin ja valmennuksiin liittyen.

Kun olet saanut tilapäisen suojelun statuksen, toimi näin:

1. Täytä verkkolomake.
2. Odota yhteydenottoa TE-toimistosta.
3. Pääset suomalaisten työllisyyspalvelujen piiriin.

TE-toimistojen paikalliset toimipisteet ovat pääsääntöisesti avoinna ma-pe klo 9-16.